

Številka: 350-67/2025-2 (256)
Ljubljana, dne 3. 12. 2025

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE
DIREKTORAT ZA JAVNO ZDRAVJE
Štefanova ulica 5
1000 Ljubljana

Zadeva: Mnenje o ustreznosti okoljskega poročila in mnenje o sprejemljivosti vplivov izvedbe plana na okolje za segment zdravje in počutje ljudi v postopku celovite presoje vplivov na okolje za Občinski prostorski plan Občine Mokronog-Trebelno, ID 5647

Skladno z vašo vlogo številka: 350-119/2025-2711-2 z dne: 21. 11. 2025, vam posredujemo mnenje o ustreznosti okoljskega poročila in mnenje o sprejemljivosti vplivov izvedbe plana na okolje v skladu z 80. členom ZVO-2 (Uradni list RS, št. 44/22) za segment zdravje in počutje ljudi v postopku celovite presoje vplivov na okolje za Občinski prostorski plan Občine Mokronog-Trebelno, ID 5647.

Zahtevek za izdelavo mnenja izvira iz vloge Ministrstva za okolje, podnebje in energijo, pod št. 35409-134/2025-2570-2 z dne 14. 11. 2025, ki je bila posredovana Ministrstvu za zdravje in priložena vašemu dopisu.

V pregled za izdelavo mnenja smo prejeli naslednjo dokumentacijo objavljeno na spletni povezavi https://pis.eprostor.gov.si/pis-evt-web/pages/javni-del/prostorskiakti/prostorski_akt_podrobnosti.xhtml?postopekId=262209:

- Odlok o Občinskem prostorskem planu Občine Mokronog-Trebelno; faza: osnutek; izdelovalec: URBI d.o.o., Oblikovanje prostora, Trnovski pristan 2, 1000 Ljubljana; št. projekta: ni podatka; datum: ni podatka.
- Okoljsko poročilo za Občinski prostorski plan občine Mokronog-Trebelno; izdelovalec: IPSUM, okoljske investicije, d.o.o., Ljubljanska c. 72, 1230 Domžale; št. projekta: 501/25; datum: oktober 2025.

Kot izhodišče za izdelavo mnenj smo uporabili naslednjo zakonodajo in kriterije:

- Drugi odstavek 4. člena Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo s spremembami in dopolnitvami).

- Uredba o merilih za ocenjevanje verjetnosti pomembnejših vplivov izvedbe plana, programa, načrta ali drugega splošnega akta in njegovih sprememb na okolje v postopku celovite presoje vplivov na okolje, Ur.l. RS, št. 9/2009 in 44/22 – ZVO-2.
- Uredba o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje (Uradni list RS, št. 51/14, 57/15, 26/17, 105/20 in 44/22 – ZVO-2).
- Kriteriji za ugotavljanje sprejemljivosti planov s stališča pristojnosti varovanja zdravja ljudi pred vplivi iz okolja v postopkih celovite presoje vplivov na okolje (Verzija 2), ki so objavljeni na spletni povezavi (https://www.gov.si/assets/ministrstva/MZ/DOKUMENTI/Preventiva-in-skrb-za-zdravje/okolje-in-zdravje/Kriteriji_MZ_CPVO-2013.pdf).

V zvezi z izdelavo mnenja smo opravili tudi kartografski ogled lokacije. Kartografske podatke smo pregledali na naslednjih spletnih straneh:

- Atlas okolja: http://gis.arso.gov.si/atlasokolja/profile.aspx?id=Atlas_Okolja_AXL@Arso
- Atlas voda: <https://geohub.gov.si/portal/apps/webappviewer/index.html?id=f89cc3835fcd48b5a980343570e0b64e>
- GIS občin: <https://gis.iobcina.si/gisapp/login.aspx?a=mokronogtrebelno>
- Google zemljevidi: <https://www.google.com/maps/@46.0587008,14.5260544,13z?entry=ttu>

ZNAČILNOSTI OPP

Občinski prostorski plan (OPP) je prostorski strateški akt, s katerim Občina Mokronog-Trebelno določa usmeritve za prostorski razvoj občine in je podlaga za pripravo občinskih prostorskih izvedbenih aktov.

Z OPP Občine Mokronog-Trebelno se prostorsko ureja območje celotne občine Mokronog-Trebelno.

Prostorski razvoj na območju občine Mokronog-Trebelno se je v zadnjih 30 letih izvajal v okvirih prostorskega plana občine Trebnje iz leta 1985 in občinskega prostorskega načrta občine Mokronog-Trebelno iz leta 2013. Obseg stavbnih zemljišč za prostorski razvoj je večinoma izkoriščen, razen v Mokronogu, kjer ima občina kratkoročno dovolj nezazidanih stavbnih zemljišč za razvoj dejavnosti in bivanja. V drugih delih občine pa je teh površin relativno malo. Težnje prostorskega razvoja so gradnja stanovanj za lastne potrebe in gradnja objektov za trgovino, proizvodne in obrtne dejavnosti, malo gospodarstvo in storitve. Prav tako je opazen interes za gradnjo zidanic v vinogradniških območjih, vendar večinoma kot sekundarno bivališče za preživljanje prostega časa. Še močnejši je interes po stalnem bivanju v vinogradniških območjih. Interes za nakup stanovanj v večstanovanjskih objektih je relativno majhen, saj je večina interesov usmerjena v novogradnje stanovanjskih stavb. Interes za gradnjo proizvodnih dejavnosti in storitev je prisoten večinoma iz območja občine in sosednjih območij, razvojni interes iz drugih urbanih središč je manjši.

Prostorske možnosti za razvoj iz vidika prometne dostopnosti in komunalnega opremljanja imajo naselja ob prometnih koridorjih: ob državni cesti Mirna-Sevnica, v koridorju vzhod-zahod. Glede na dosedanja razvoj, infrastrukturne možnosti opremljanja, fizično geografske možnosti in cilje razporeditve dejavnosti, imajo prednostni položaj za načrten razvoj naselja: Mokronog, Puščava-Martinja vas, Slepšek-Beli grič in Trebelno. Območje Puščava ima zaradi dobre infrastrukturne opremljenosti (cesta in železnica), primerne oddaljenosti od naselij, neizpostavljene lege ter povezave z gospodarsko cono sosednje občine, velik razvojni potencial. Možnosti prostorskega razvoja v občini so omejene z varstvom najboljših kmetijskih zemljišč in z območji ohranjanja narave. Možnosti prostorskega razvoja naselij omejujejo tudi fizične omejitve kot so razgibanost terena in poplavna dolinska območja.

Razvojni interesi države in regije na območju občine Mokronog-Trebelno so: urejanje gospodarske cone Puščava, gradnja daljnovoda Trebnje – Mokronog - Sevnica 2x110 kV in regionalne cestne povezave.

Medobčinski razvojni interesi so: urejanje Centra za ravnanje z odpadki (Globoko v občini Trebnje), skupno reševanje opremljanja z gospodarsko javno infrastrukturo in načrtovanje skupnih čistilnih naprav.

Lokalni razvojni interesi v urejanju prostora so:

- nova razvojna območja za dolgoročno širitev občinskega središča,
- zagotovitev novih območij za razvoj gospodarskih dejavnosti in storitev,
- zagotovitev novih območij za bivanje,
- določitev novih stavbnih zemljišč za krajevne razvojne potrebe v drugih naseljih,
- izboljšava krajevnega prometnega omrežja in umirjanje prometa v jedrih naselij,

izboljšava komunalnega in energetskega omrežja.

MNENJE O USTREZNOSTI OKOLJSKEGA POROČILA ZA SEGMENT ZDRAVJE IN POČUTJE LJUDI:

Menimo, da Okoljsko poročilo za Občinski prostorski plan občine Mokronog-Trebelno z vidika obravnave vplivov na zdravje in počutje ljudi ni ustrezno in ne omogoča presoje vplivov na zdravje ljudi.

OBRAZLOŽITEV:

- Viri pitne vode:

V Okoljskem poročilu so obravnavani le tisti vodni viri za oskrbo s pitno vodo, ki imajo določeno vodovarstveno območje. Na območju občine Mokronog-Trebelno pa se nahajajo tudi štirje vodni viri z veljavnim vodnim dovoljenjem za oskrbo s pitno vodo, ki se izvaja kot gospodarska javna služba, brez določenega vodovarstvenega območja: izvir Skrovnik, MKG-1, PG-1 in PG-2. Izvir Skrovnik, PG-1 in PG-2 se nahajajo na načrtovanem vodovarstvenem območju.

Okoljsko poročilo je treba ustrezno dopolniti.

- Hrup

V dokumentaciji naj se uporabi tudi sklic na Uredbo o ocenjevanju in urejanju hrupa v okolju.

Referenčni dokument za okoljski cilj: »Resolucija o Nacionalnem programu varstva okolja za obdobje 2020–2030 (Ur. l. RS, št. 31/20)« naj se nadomesti z: »Uredba o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju in Direktiva 2002/49/ES o ocenjevanju in upravljanju hrupa v okolju«

V poglavju Okoljski cilj za OBREMENITEV S HRUPOM: Zmanjšanje obremenitve prebivalcev s hrupom

Naj se Kazalnika vrednotenja: »Izpostavljenost hrupu zaradi prometa« nadomesti z

»Zmanjšanje števila prebivalcev, ki so v bivalnem okolju (v ključno z zunanjimi površinami) izpostavljeni hrupu nad 55 dB(A) za kazalec L_{dvn} in nad 50 dB(A) za kazalec L_{noč}.«

V čim večji meri naj se za stanovanja, vrtce, šole. Zdravstvene ustanove, otroška igrišča in zelene površine v naseljih zagotovi območje II. stopnje varstva pred hrupom.

- Elektromagnetno sevanje

V osnutku OPN v delu, ki obravnava zasnovo energetske oskrbe, ni zagotovljena popolna skladnost z DPN za daljnovod Trebnje–Mokronog–Sevnica 2x110 kV. OPN namreč ne določa zavezujoče obveznosti vključitve varovalnih pasov ter prostorskih izvedbenih pogojev (PIP), ki so potrebni za varstvo pred elektromagnetnim sevanjem (EMS) in so bili v DPN določeni v postopku okoljske presoje. Visokonapetostni daljnovodi (400 kV, 220 kV, 110 kV) ter visokonapetostne transformatorske postaje predstavljajo pomembne vire nizkofrekvenčnih električnih in magnetnih

polj v prostoru, zato je vključitev teh varovalnih ukrepov v OPN nujna za zagotavljanje skladnosti z državnim načrtom in za ustrezno varovanje zdravja.

Osnutek OPN je treba ustrezno dopolniti.

MNENJE O SPREJEMLJIVOSTI VPLIVOV IZVEDBE PLANA NA OKOLJE ZA SEGMENT ZDRAVJE IN POČUTJE LJUDI:

Mnenje o sprejemljivosti vplivov izvedbe plana na okolje bo podano po dopolnitvi okoljskega poročila.

POJASNILA V ZVEZI Z OCENJEVANJEM VPLIVOV NA ZDRAVJE LJUDI:

Izhodišča, ki so bila uporabljena za mnenje o verjetnem pomembnem vplivu na zdravje ljudi, so naslednja:

- Odločitve o sprejemljivosti vplivov na zdravje temeljijo na mejnih vrednostih za onesnaženost okolja, ki so določene z veljavno slovensko zakonodajo s področja okolja (npr. za onesnaženost zraka, hrup v naravnem in življenjskem okolju, kakovost pitne vode, itd) ter drugih nacionalnih predpisih s področja ravnanja z okoljem, ki določajo mejne vrednosti, pravila ravnanja in podobno (npr. predpisi s področja urejanja emisij v vode in zrak, ravnanje z odpadki, itd.).
- Pri ocenjevanju vplivov poleg zakonodaje upoštevamo tudi strokovne smernice SZO in usmeritve Evropske Komisije, da dolgoročno zmanjšujemo onesnaževanje okolja za doseganje zastavljenih ciljev (*Akcijski načrt* EU za ničelno onesnaževanje, Evropski zeleni dogovor, ...).
- V primeru presoje vpliva hrupa na zdravje in počutje ljudi pri oceni smiselno upoštevamo tudi smernice Svetovne zdravstvene organizacije iz leta 2018. Pri novih posegih v okolje naj se upoštevata tudi Uredba o ocenjevanju in urejanju hrupa v okolju in Direktiva 2002/49/ES o ocenjevanju in upravljanju okoljskega hrupa. Ocena bremena bolezni kaže, da samo zaradi hrupa iz prometa v Evropi vsako leto izgubimo 1,3 milijona zdravih let življenja, kar ustreza letnim gospodarskim stroškom v višini najmanj 95,6 milijarde EUR. To predstavlja približno 0,6 % bruto domačega proizvoda (BDP) regije vsako leto (EEA, Environmental noise in Europe 2025). Hrup v okolju naj se znižuje tako, da bo postopno in dolgoročno zagotovljeno zdravo bivalno okolje skladno z smernicami EU.
- Navedba v mnenju »da izvedba plana/posega verjetno ne bo imela pomembnejših vplivov na zdravje ljudi« pomeni, da stopnja tveganja za zdravje ljudi najverjetneje ne bo večja, kot je zajeta v mejne vrednosti, ki so določene z okoljsko zakonodajo. Vendar: skladnost z mejnimi vrednostmi ne pomeni nujno, da ni zdravstvenih učinkov.¹
- Pri izdelavi mnenja smo upoštevali tudi, da bodo izvajalci del in upravljavci posega v času življenjske dobe posega (gradnja, obratovanje, odstranitev) spoštovali pripadajočo veljavno okoljsko zakonodajo in drugo pripadajočo zakonodajo, ki je namenjena varovanju zdravja ljudi.

¹ United Nations, Economic and Social Council, Economic Commission for Europe: Draft guidance on assessing health impacts in strategic environmental assessment. Working Group on Environmental Impact Assessment and Strategic Environmental Assessment. Ninth meeting, Geneva, 9–11 June 2020, ECE/MP.EIA/WG.2/2020/7

Pripravili:

Andrej Uršič, univ. dipl. biol.

ANDREJ
URŠIČ

Digitalno podpisal
ANDREJ URŠIČ
Datum: 2025.12.03
08:18:17 +01'00'

dr. Sonja Jeram, univ. dipl. biol.

SONJA
JERAM

Digitally signed
by SONJA JERAM
Date: 2025.12.03
08:46:36 +01'00'

Maša Ceglar, mag. san. inž.

MAŠA
CEGLAR

Digitally signed
by MAŠA CEGLAR
Date: 2025.12.03
08:29:40 +01'00'

Leon Žaberl, univ. dipl. ing. kem. teh.

LEON
ŽABERL

Digitally signed by LEON ŽABERL
DN: c=SI, o=Univerza na Bišči,
2.5.4.9776A73A4C242435,
ou=Vrednotenje, ou=Vrednotenje,
ou=Vrednotenje, ou=Vrednotenje,
serialNumber=20251203160100
Date: 2025.12.03 16:32:00 +01'00'

Poslati:

- elektronsko

V vednost:

- naslov
- arhiv, tu

Asist. dr. Vesna Viher Hrženjak, dr. med., spec.,
vodja Oddelka za podnebne spremembe in
proučevanje vplivov grajenega okolja na zdravje

VESNA VIH
HRŽENJAK

Digitally signed by VESNA VIH
HRŽENJAK
Date: 2025.12.03 16:32:00 +01'00'